

A 1814/kultur

Tekijä Sosiaalidemokraattinen ryhmä
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus pohjoismaisen median tutkivan journalismin osaamisen vahvistamisesta

Ehdotus

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että Bergenin yliopiston tutkivan journalismin keskukselta tehdään pohjoismaisen tutkivan journalismin keskus, joka voi yhdessä muiden pohjoismaisten laitosten, kuten Århusin Pohjoismaisen lehtimieskeskuksen (NJC) ja Göteborgin yliopiston journalistiohjelman kanssa yhteistyössä järjestää alueellisia workshopeja, joissa teemana on tutkivan journalismin hankkeiden feature-toimituksen johtaminen, vaihto-ohjelmat ja tutkivan journalistiikan maisteriohjelmat.

Taustaa

Median merkitys hyvin toimivalle demokratialle on ratkaisevan tärkeä. Media muokkaa käsitystämme todellisuudesta, mahdollistaa ilmaisun ja keskustelun, määrittelee politiikan asialistan ja valvoo yhteiskunnan vallankäyttäjiä ja johtajia.

Yksi Pohjolan suurimmista vahvuuksista aikana, jolloin demokratiaan ja ilmaisunvapautteen kohdistuu paineita monessa maassa, on että meillä luottamusta, vahvat ja vakiintuneet demokraattiset instituutiot, laaja lehdistönvapaus ja valtio, joka perinteisesti kantaa vastuun julkisen keskustelun mahdollistamisesta.

On tärkeää ylläpitää monipuolista mediaa ja vahvistaa tutkivaa journalismia taistelussa digitaalista itseään toistavaa viestintää, sirpaloituvaa julkisuutta ja julkista keskustelua yhä enemmän sääteleviä globaaleja toimijoita vastaan. Resursseja vaativaa yhteiskunnallisesti tärkeää journalistiikkaa tarvitaan yhteiskunnan epäkohtien esille tuomiseen. Kaikkien aikojen asiakirjavuoto Panaman paperit vuonna 2016 oli satojen kansainvälisten mediaorganisaatioiden yhteistyön tulos. Uutisvälineiden mahdollisuudet priorisoida resursseja vaativaa journalismia poikkeavat paljon toisistaan.

Pohjoismaisissa toimituksissa on eniten kysyntää ja vähiten tarjontaa tutkivan journalismin hankkeiden feature-toimituksen päälliköistä. Taitavia toimittajia on paljon, mutta uutis- ja feature-päälliköiden osaaminen on pääasiassa päivittäisen uutisoinnin

alalta. Tietojen esiin kaivamisessa tarvitaan päivittäisestä uutistyöstä poikkeavia keinoja ja osaamista. Pääasiassa vain suurilla mediataloilla on riittävästi osaamista ja resursseja harjoittaa tutkivaa journalismia.

Bergenin yliopiston tutkivan journalismin keskus SUJO on ensimmäinen laatuaan Pohjoismaissa. Keskuksessa tarjotaan tutkivan journalismin koulutuksen (maisteriohjelma) ohella konkreettista apua tutkivan journalismin paikallisiin ja alueellisiin tiedotushankkeisiin.

SUJO aloitti toimintansa alusta alkaen syksyllä 2018 ja on siitä lähtien avustanut kymmenen suuren tutkivan journalistisen hankkeen julkaisemisessa Norjassa. Ensimmäiset valmistuneet maisteriopiskelijat (4) ovat julkaisseet kesän aikana omia tutkivia hankkeitaan (maisteriprojekteja) suurissa norjalaisissa mediataloissa.

SUJO tekee hyvää yhteistyötä Århusin Pohjoismaisen lehtimieskeskuksen (NJC) ja Göteborgin yliopiston journalistiikkaohjelman kanssa. SVT:n *Uppdrag Granskning* -ohjelman monivuotinen juontaja Nils Hanson on nykyisin Göteborgin yliopiston kunniaohtori. Hän on myös tutkivan journalismin päällikötason osaamisen kehittämisen johtava ammattilainen. Vuoden 2019 aikana SUJO liittyy jäseneksi Global Investigative Journalism Networkiin (GIJN), joka on suurin kansainvälinen tutkivan journalismin verkosto.

Pohjoismaiden toiseksi suurimmat kaupungit Århus, Göteborg ja Bergen tekevät perinteisesti yhteistyötä. SUJO voi tarjota alueellisia workshoppeja kaikkialla Pohjoismaissa tiiviissä yhteistyössä NJC:n ja Göteborgin yliopiston journalistiikan ohjelman kanssa.

Helsingissä 2. syyskuuta 2019

Anders Kronborg (S)

Annette Lind (S)

Erkki Tuomioja (sd.)

Eveliina Heinäluoma (sd.)

Gunilla Carlsson (S)

Heidi Viljanen (sd.)

Henrik Møller (S)

Ilmari Nurminen (sd)

Ingalill Olsen (A)

Jorodd Asphjell (A)

Kasper Roug (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Martin Kolberg (A)

Nina Sandberg (A)

Per-Arne Håkansson (S)

Pyry Niemi (S)

Ruth Grung (A)

Stein Erik Lauvås (A)

Thomas Jensen (S)

Tony Wikström (ÅSD)

Åsa Karlsson (S)